

Deklarasyon ti UN iti Karbengan dagiti Naisigudan nga Umili (UNDRIP) iti Daga, Teritoryo ken Rekurso

"Ti daga ken teritoryo a pagnaedan tayo ket naisigud a bendisyon ti namarsua ken patawid para kadagiti sumaruno a henerasyon. Ken uray pay kasanu kasayaat ti programa ti panangtarimaan ken panangiyalis kadagiti umili iti pagnaedan, saan na a pulos a masukatan ti bendisyon a masagrap tayo manipud iti bukod tayo a daga."

Umili a Nags manipud North-east India nga apektado ti Mapithel Dam

Adaan haibangsanggeyan nga spiritual a relasyon dagiti naisigudan nga umili kadagiti tradisyunal a daga, teritoryo ken dagiti rekurso, ken adaan da iti karbengan a mangpatatag ken mangpatalagid iti dagtoy a relasyon.
Artikulo 25

Adaan karbengan dagiti naisigudan nga umili a mangtaguk, mangpediaran ken mangkomro iti daga, teritoryo ken dagiti rekurso a sigud a tagikua wenno tinagkua da para iti nadumaduma a ganat. Kasapulan a bigtigan dagiti Estado ken lakamban dagtoy a karbengan babaan: ti panangrespeto kadagiti naisigudan nga ugali, tradisyon ken sistema ti panangtaguk iti daga, Dagtoy a panangbigit ken panangtalarib ket kasapulan a masayangkat babaan ti silulukat ken nalawag a proseso ken adaan iti umno ken apoktibo a panangpaset dagiti naisigudan nga umili.
Artikulo 26 ken 27

Kasapulan nga adaan mekanismo ken linya dagiti Estado tapu mangpatatag ti panangtalarib iti karbengan iti daga, teritoryo ken dagiti rekurso ken puerada a panangpawing wenno panangpawid iti kultura dagiti naisigudan nga umili. Saan a mangpawid dagiti naisigudan nga umili kadagiti daga da babaan ti panangbigit wenno panangpawid kadagiti nga awan ti rawak, napakura ken napakawid ken panamalubog dagtoy.

Na maikat ti karbengan iti daga, teritoryo ken rekurso, adaan karbengan dagiti naisigudan nga umili ti bayad a pakannamian ti kasual a daga, teritoryo ken rekurso nga adaan kapada a balor ken kasual ken na maibat ket adan ti gundaway nga agpud. Ti bayad ket madayoyan nga adaan da iti parno ken apoktibo a panangpawid.
Artikulo 8, 10, 28

Adaan karbengan dagiti naisigudan nga umili a mangpawid ken mangiyawen ti aglawak ken ti kapasidad ti daga, teritoryo ken rekurso a mangiar kadagiti produkto. Kasapulan a mangtalarib ken mangpawid dagiti Estado kadagiti programa a luttulog ti kaitoy a panangtalarib ken panangtarpot.

Kasapulan nga tinagud dagiti Estado a saan a maibat wenno maibang dagiti napegag a malaray ti kadagaan dagiti naisigudan nga umili nga awan ti rawak, napakura, napakawid ken panamalubog da. Na maipaktaran da kadagiti napegag a malaray, kasapulan a maipagna dagiti programa nga inaramid dagiti naisigudan nga umili para ti panangpawid ken panangpawid ti salun-it da.
Artikulo 29

Awan ti maibat a mangiyawid a pang-militer nga aktibidad iti kadagaan wenno teritoryo dagiti naisigudan nga umili na saan ti rawak, napakura, napakawid ken panamalubog wenno maibat na dagtoy ket dawaw da.
Artikulo 30

Asia Infrastructure Planning Professionals
108 Wm. Webster Court, Suite 200
Chandler, AZ 85224, USA
www.aipp.org

Mapithel Dam nga proyekto a panangpawid a dam ti North-east India, nga apektado ti umili a Nags

Adaan karbengan dagiti naisigudan nga umili a mangbukel kadagiti ading para ti panangpawid a kadagiti daga ken rekurso. Kasapulan nga awan dagiti Estado ti rawak, napakura, napakawid ken panamalubog dagiti naisigudan nga umili labay a mangpawid ti awan a proyekto a mangpawid kadagiti daga ken rekurso, apas ti adaan pakannamian ti panangpawid kadagiti rekurso, Casual ken dagtoy nga ay a rekurso. Kasapulan nga bukod dagiti Estado ti parno a bukod dagiti kaitoy nga aktibidad ken mangpawid kadagiti umili a panangpawid tapu mangpatatag ti kakawid nga apoktibo ti aglawak, ekonomia, gong, kultura ken spiritual a panangpawid.
Article 32

